

Чумачов А. О.

*«Фінанси та кредит», 4 курс,
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»
Науковий керівник — асистент Подзигун І.І.*

БЕЗПЕКА ФОНДОВОГО РИНКУ ЯК ОСНОВА ПОЛІТИКИ СТРИМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ ДИСБАЛАНСІВ В УКРАЇНІ

Важливим питанням для будь-якої держави є захист своєї фінансової безпеки від світових фінансових криз, які є зовнішнім фактором впливу на економіку, на який можна справляти лише мінімальний вплив поза рамками своєї держави. Фінансова безпека — це такий стан бюджетної, грошово-кредитної, банківської, валютної системи та фінансових ринків, який характеризується збалансованістю, стійкістю до внутрішніх і зовнішніх негативних загроз, здатністю забезпечити ефективне функціонування національної економічної системи та економічне зростання. Оскільки проблематика виникнення сучасних фінансових криз тісно пов'язана з безпекою фондового ринку, то головною проблемою дослідження є аналіз та визначення сучасного стану безпеки фондового ринку України.

З бажанням отримання надприбутків пов'язується виникнення інвестиційних криз. Так, на думку К.В. Паливода, саме розростання спекулятивного та інвестиційного секторів призводить до того, що кошти, які надходять до фінансового та реального сектору економіки не підкріплені жодними реальними активами, що призводить до їх знецінення та приведення до більш реальної ринкової вартості й знаходить своє вираження у інвестиційній кризі [2, с. 36—47]. Відомий фінансист Д. Сорос заявив на конференції в Колумбійському університеті: «Ринковий фундаменталізм, віра в те, що ринок може сам себе коректувати, призвели до дерегуляції глобального ринку... Ми спостерігаємо колапс фінансової системи. Вона була підключена до системи штучного життєзабезпечення й перебуває в реанімаційному режимі дотепер. Немає ознак того, що ми наближаємося до нижньої межі» [2, с. 37]. К.В. Паливода та О. Чорнобай визначають основні напрями попередження та пом'якшення інвестиційної кризи в мінімізації ризиків цінних паперів, їх реалістичному висвітленні, зростанні частки інвестицій, які надходять до реального сектору економіки,

підвищенні відповідальності учасників фондового ринку [2, с. 38; 3, с. 7].

Для оцінки рівня фінансової безпеки України та її рівня захищеності від світових фінансових криз необхідно проаналізувати динаміку розвитку показників безпеки фондового ринку згідно Наказу Міністерства економіки України «Про затвердження методики розрахунку рівня економічної безпеки України». Хоча показники безпеки фондового ринку України й знаходяться за рамками граничних значень (у 2008 році відношення капіталізації акцій до ВВП склало 19,1 % при нормі 60 %), але простежується тенденція зростання популярності та довіри до фондового ринку. Дана тенденція спостерігається у зменшенні середньозважених ставок дохідності за облігаціями внутрішньої державної позики з 15,19 % у 2009 році до 9,5 % у 2011 р. Важливо відмітити, що фондовий ринок чутливо реагує на зміни в решті секторів. Так під час девальвації гривні в 2009 році середньозважена ставка дохідності ОВДП зросла на 4,94 %. Тому можна дійти висновку, що в умовах негативних зрушень в решті елементів фінансової безпеки, позитивні зрушення безпеки фондового ринку можуть бути нівельовані.

На мою думку, з метою зменшення чутливості національного фондового ринку та забезпечення його стабільності необхідно: забезпечити більш лояльне регулювання діяльності фондового ринку з метою залучення іноземних інвестицій; сформулювати чітку і стабільну системи гарантій прав інвесторів та власників; запровадити цілісну та оптимально структуровану систему обліку прав власності, запровадити податку на доходи від реалізації цінних паперів, термін володіння якими був менше року (ставка податку має дестимулювати спекулятивні операції та стимулювати інвесторів вкладати кошти на тривалий час), заборонити непокриті короткі продажі.

Література

1. Наказ Міністерства економіки України «Про затвердження методики розрахунку рівня економічної безпеки України» від 02.03.07. № 60. — Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1022.4251.0>.
2. *Паливода К.В.* Світова криза в інвестиційному секторі, її причин та механізми попередження // Актуальні проблеми економіки. — 2009. — № 7 (97). — С. 35—49.
3. *Чорнобай О.* Світова фінансова криза: сутність, причини виникнення та її вплив на економіку України // Економічний вісник університету. Збірник наукових праць учених і аспірантів / ДВНЗ

«Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди. — 2009. — № 13. — С. 1—8. — Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Evu/2009_13/Chornobay.pdf.

Юхта О.І.

*«Фінанси та кредит», 4 курс,
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»
Науковий керівник — асистент Ткачук В.Ю.*

КАЗНАЧЕЙСЬКІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ, НОМІНОВАНІ У ІНОЗЕМНІЙ ВАЛЮТІ: ВІТЧИЗНЯНІ РЕАЛІЇ

В умовах значного дефіциту фінансових ресурсів уряду країн світу шукають можливості для виконання бюджету та обслуговування зобов'язань. При наявності дефіциту платіжного балансу також формується проблема обслуговування та погашення валютних зобов'язань. Одним із джерел валютних коштів є кошти на руках у населення. Отже, дослідження потенціалу використання казначейських зобов'язань як механізму залучення валютних фінансових ресурсів, є актуальною темою.

Згідно із ст. 11 ЗУ «Про цінні папери та фондовий ринок» [1], казначейське зобов'язання — державний цінний папір, що розміщується виключно на добровільних засадах серед фізичних осіб, посвідчує факт заборгованості Державного бюджету України перед власником казначейського зобов'язання України, дає власнику право на отримання грошового доходу та погашається відповідно до умов розміщення казначейських зобов'язань України. Номінальна вартість казначейських зобов'язань України може бути визначена у національній або іноземній валюті.

В умовах необхідності обслуговування значних обсягів валютних запозичень (близько 38,7 млрд грн з яких 76 % складають запозичення у доларах США) було проведено ряд розміщень валютних ОВДП, а також здійснено перший випуск казначейських зобов'язань, номінованих у іноземній валюті — доларах США.

Згідно з Постановою КМУ «Про випуск казначейських зобов'язань» [2] було передбачено випуск зобов'язань на загальну суму 200 млн дол., у документарній формі, номіналом